

KATAR BİLGİ NOTU

ŞUBAT
2024

GÜNCEL VERİLER

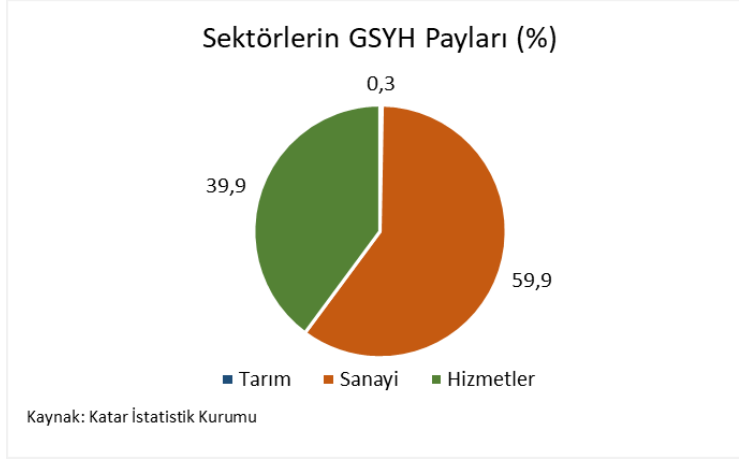
MAKROEKONOMİK
GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2021	2022	2023 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	179,7	236,4	235,5
Büyüme	%	1,5	4,9	2,4
Nüfus	Milyon Kişi	2,7	2,8	2,9
Kişi Başı Gelir	USD	65.381	83.521	81.968
Enflasyon	%	6,5	5,9	0,8
İşsizlik Oranı	%	0,1	0,1	-
Cari Denge / GSYH	%	14,6	26,7	17,6
Bütçe Dengesi / GSYH	%	4,3	13,5	10,8
İhracat	Milyar USD	87,2	131,0	-
İthalat	Milyar USD	27,9	33,5	-

Kaynak: IMF KEG Ekim 23, Trademap

1. KATAR EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Katar ikinci dünya savaşı öncesi dönemde binicilik, balıkçılık gibi mesleklerin yaygın olduğu, dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi. 1939 yılında petrolün keşfi ve 1949 yılında petrolün üretilip ihraç edilmesiyle ülke ekonomisi yeniden şekillenmeye başladı. 1970'li yıllara gelindiğinde petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar ve gelirlerdeki düşümlere rağmen Katar ekonomisi dünyada kişi başına düşen yüksek gelire sahip ülkelerden biri konumuna erişti.

Petrole bağımlı hale gelen ekonomiyi çeşitlendirmek adına 1990'ların ortalarında doğal gaz kaynakları geliştirilmeye başlandı. Gaz sahalarını geliştirmek için ülke yüksek oranlarda borçlansa da yüksek hidrokarbon gelirleri sayesinde kısa sürede toparlandı. Ekonomisi petrol ve doğalgaza bağlı olan Katar'da petrol rezervlerinin 25,2 milyar varil olduğu bilinmektedir. Günlük 75,9 milyon ton petrol çıkartan ülkenin aynı zamanda 24,7 trilyon metreküp doğal gaz rezervi olduğu tahmin edilmektedir. Dünyanın en büyük üçüncü doğal gaz rezervlerine sahip olan Katar, dünya rezervlerinin de %15'ini oluşturmaktadır. En büyük LNG ihracatçısı olan ülkede doğal gaz üretiminin 300 yıl boyunca sürdürülebileceği tahmin edilmektedir.

Katar'ın sanayi sektörü büyük ölçüde hidrokarbon ürünlerine dayanmaktadır. Bu nedenle, söz konusu sektöre bağımlılığını azaltabilmek ve sanayi sektörünü çeşitlendirebilmek adına un değirmenciliği, çimento üretimi gibi yeni üretim tesisleri kurmaya başlamıştır. Dolayısıyla, Katar doğalgaz rezervlerinin bir kısmını bu alanda kullanmaktadır. Bunlara ek olarak, ülkede en büyük diğer sektörler inşaat ve hizmet sektörüdür. FIFA 2022 Dünya Kupası sonrasında inşaat sektörünün büyüme potansiyeli belirsiz olsa da artan nüfusa ve ülkenin dünyada yaptığı yatırımlara bağlı olarak hizmet sektörünün büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir.

Ülkede tarım sektörü ise devletin faizsiz krediler sunarak modernize etmeye çalıştığı bir sektördür. Ancak, arazi verimsizliği, su yetersizliği gibi nedenlerden dolayı sektör baskılanmaktadır. Ekonominin %0,3'ünü oluşturan sektörün ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Tarım sektöründe üretim sulama için artırılmış atık su ve tuzdan arındırılmış suyun kullanılması sonucunda üretimi artan ve Bafra Körfezi ülkelerine ihraç edilen hurma, kavun, domates, kabak, patlıcan gibi sebzelerden oluşmaktadır.

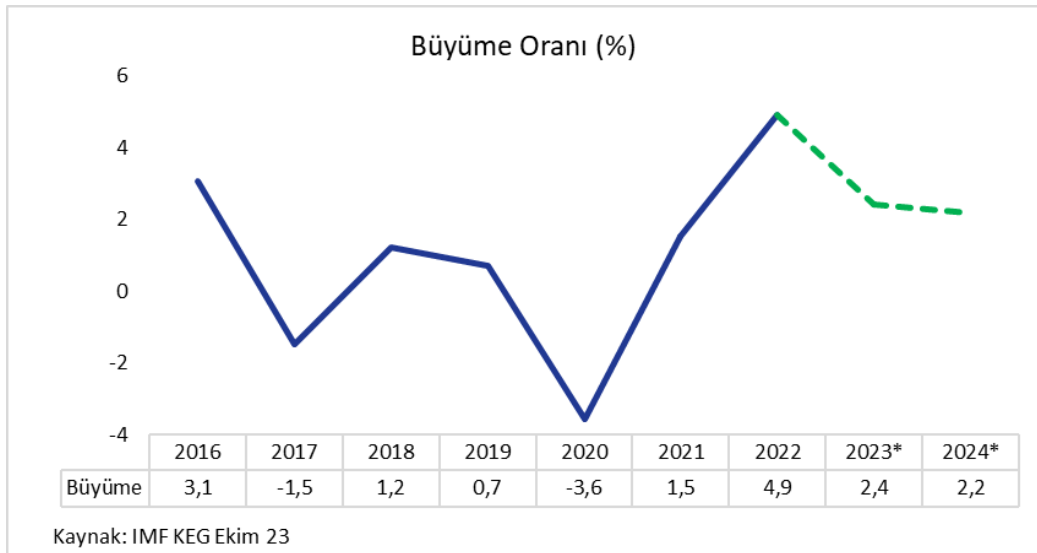
2. BÜYÜME

2014-2016 yıllarında petrol fiyatlarının düşmesinden sonra, 2017 yılında Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır, Katar'ın terör olaylarına destek verdiği gerekçesiyle ülkeyle olan diplomatik ve ekonomik ilişkilerini kesmişlerdir. Bahsedilen diplomatik krizin ekonomik ve mali etkisi Katar tarafından nispeten yönetilebilir olmuştur. Güçlü finansal yapısı sayesinde daha derin bir ekonomik küçülme önlenmiş ve ülke bu yılda %1,5 daralmıştır.

Arap ülkelerinin Katar'a uyguladığı ambargo devam ederken ülke düşük hidrokarbon fiyatlarına uyum sağlamış, mali konsolidasyonu sağlamlaştırmak, finansal istikrarı korumak ve özel sektör öncülüğünde büyümeyi kolaylaştırmak gibi yapısal reformlara odaklanmıştır. Bununla birlikte, gaz üretimine odaklanıp yeni ticari ilişkiler geliştirmeyi başarmış ve böylelikle 2018 yılında %1,2 büyümüştür.

2020 yılında küresel ekonominin bozulmasıyla birlikte petrol fiyatları dip noktaları görmeye başlamış bu doğrultuda Katar ekonomisinin gelirleri düşmeye başlamıştır. Buna ek olarak, Kasım 2022'de gerçekleşen FIFA Dünya Kupası öncesinde altyapı harcamalarında bu yılda başlamış olması salgın ile birleşince ülkeyi zora sokmuş ve %3,6 daralmasının nedenlerinden biri olmuştur.

2021'de ise salgın etkilerinin hafiflemesi ve küresel ekonominin toparlanmaya başlamasıyla Katar ekonomisi de toparlanma yoluna girmiştir. İç talepteki canlanma ve özel kredi büyümesinin yaklaşık %9,5 olduğu yılda, daha yüksek petrol ve gaz fiyatları, 2022 Dünya Kupası hazırlıkları ve bu sayede ekonominin çeşitlendirilmesinin yoğunlaşması gibi nedenler sayesinde ekonomi %1,5 büyüme kaydetmiştir. Takip eden yılda, Dünya Kupası kaynaklı yüksek oranda büyüme yaşayan Katar ekonomisi (%4,9) 2023'de normale dönmeye başlamıştır. LNG üretimindeki genişleme ve yoğunlaşan reform çabaları orta vadede olumlu sinyaller oluşturmuştur. Yılın ilk çeyreğinde %2,7, ikinci çeyreğinde ise %1 büyüyen ekonominin yıl sonunda %2,4 genişlediği tahmin edilmektedir.

3. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

- Katar, dünya enerji piyasasında önemli bir oyuncu olup zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahiptir.
- Kişi başına düşen gelir açısından dünya genelinde en yüksek sıralamalardan birine sahiptir.
- Ekonomiyi çeşitlendirmek için çaba harcamakta ve altyapı projelerine önem vermektedir.
- Orta Doğu'da stratejik bir konumda bulunmaktadır.

Zayıf Yönleri:

- Büyük ölçüde enerji sektörüne bağımlılık ekonomiyi dalgalanmalara karşı hassas kılabilir.
- Küçük nüfus ve işgücü piyasası, bazı sektörlerde uzmanlaşma ve rekabet gücü açısından zorluklara neden olabilir.
- Çöl iklimi, su kaynaklarının sınırlı olması gibi çevresel zorluklar tarım ve su temini gibi alanlarda sorunlara yol açabilir.

Fırsatlar:

- Altyapı projeleri, turizm ve finans gibi alanlarda yatırım ve iş fırsatı sunabilir.
- Dünya genelinde artan çevresel farkındalık, Katar'ı yenilenebilir enerji projelerine yönlendirebilir.
- Katar, teknoloji ve inovasyon alanında yatırım yaparak ekonomisini çeşitlendirebilir.

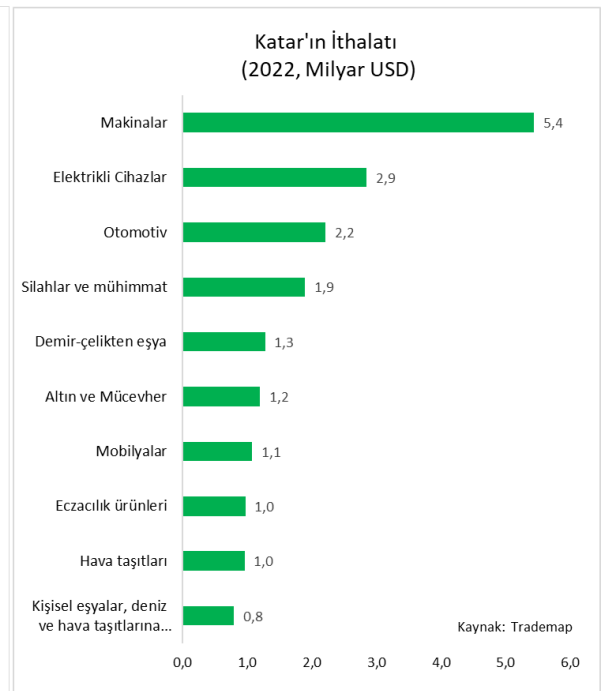
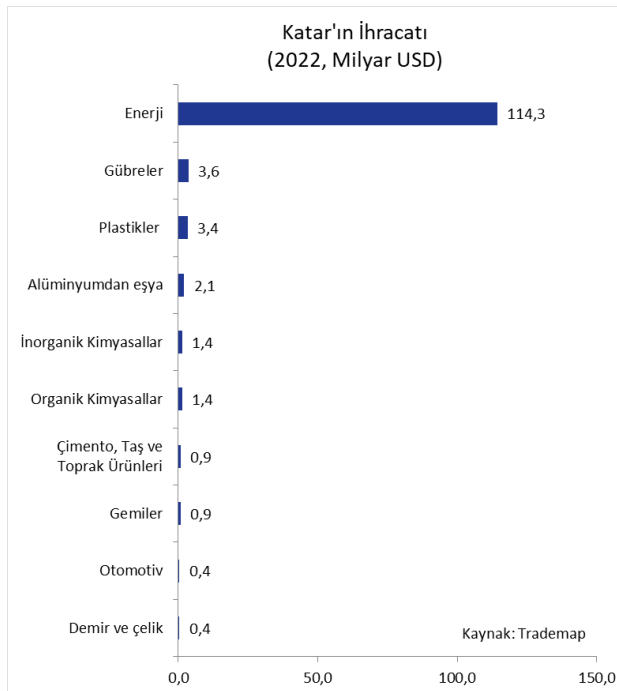
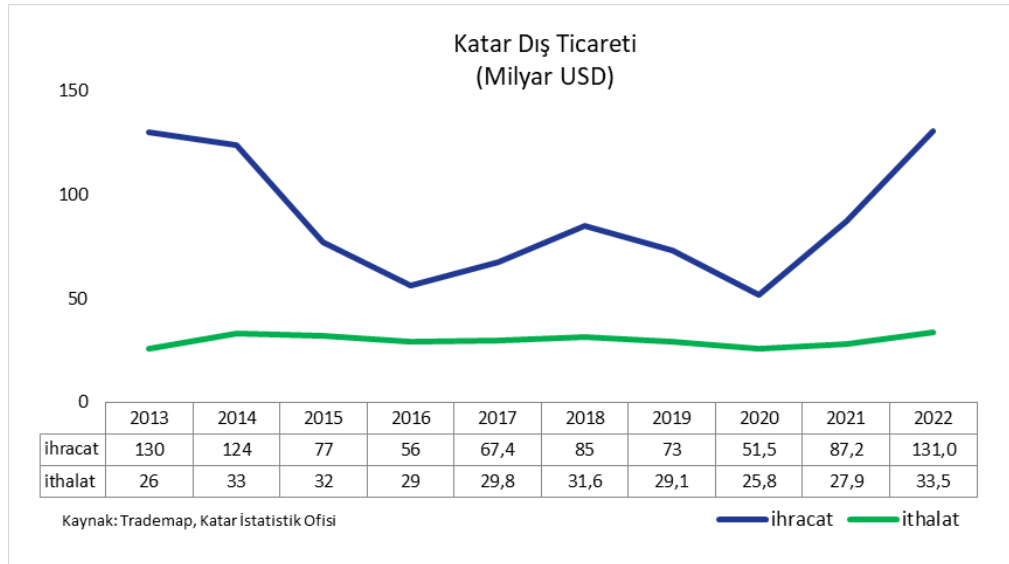
Tehditler:

- Katar ekonomisi, dünya petrol piyasasındaki dalgalanmalara karşı oldukça duyarlıdır.
- Orta Doğu'daki bölgesel çatışmalar ve siyasi istikrarsızlık, Katar'ın ekonomik güvenliğini etkileyebilir.
- Uluslararası ticaretteki kısıtlamalar ve ticaret savaşları, Katar'ın dışa açılma çabalarını zorlaştırabilir.

4. DIŞ TİCARET

Katar dış ticareti genellikle fazla veren bir yapıda olup 2015 yılına kadar 130 milyar USD civarında ihracat gerçekleştirmiştir. Takip eden yıllarda ülkenin ihracat miktarı düşse de, 2017 yılındaki ambargoya rağmen 67,4 milyar USD ihracat gerçekleştirmiştir. 2021 yılında 87,2 milyar USD civarında gerçekleşen ihracat 2022 yılında %50 artarak 131 milyar USD'ye ulaşmış ve böylece son 20 yılın zirve noktasına ulaşmıştır. Ülkenin ithalatı ise yıllar boyunca benzer seviye olan 25 ila 35 milyar USD arasında gerçekleşmiştir.

Ürün bazında bakıldığında ise, 2022 verilerine göre, enerji sektörü Katar ihracatını %87,3 ünü oluşturmaktadır. Bu sektörü %2,7 ile gübreler ve plastikler takip etmektedir. Katar ithalatında ise başlıca sektörler sırasıyla, makinalar, elektrikli cihazlar, otomotiv ve silahlar-mühimmatır. Bu sektörler ithalatın %37,1'ini oluşturmaktadır.

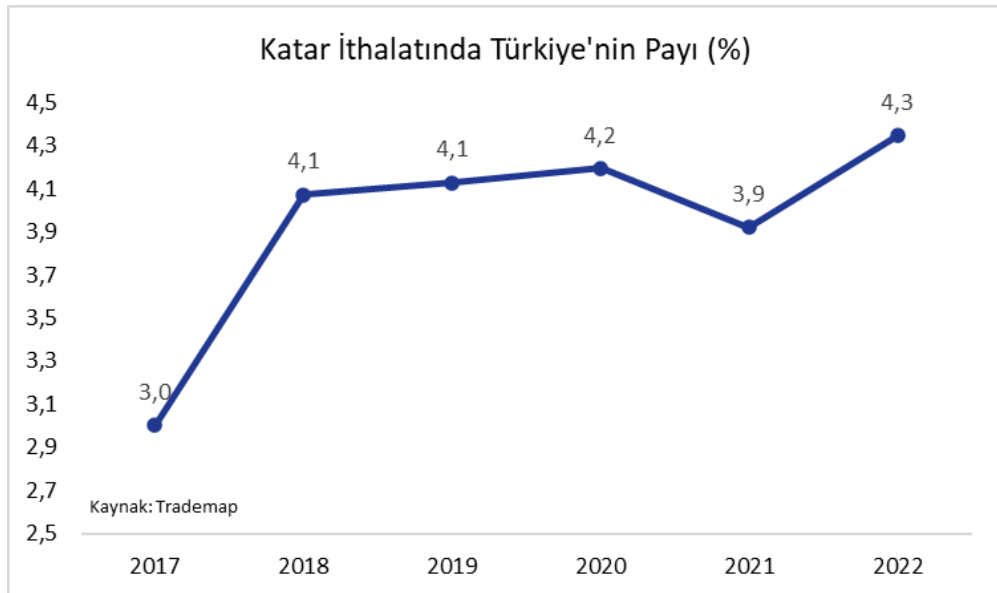
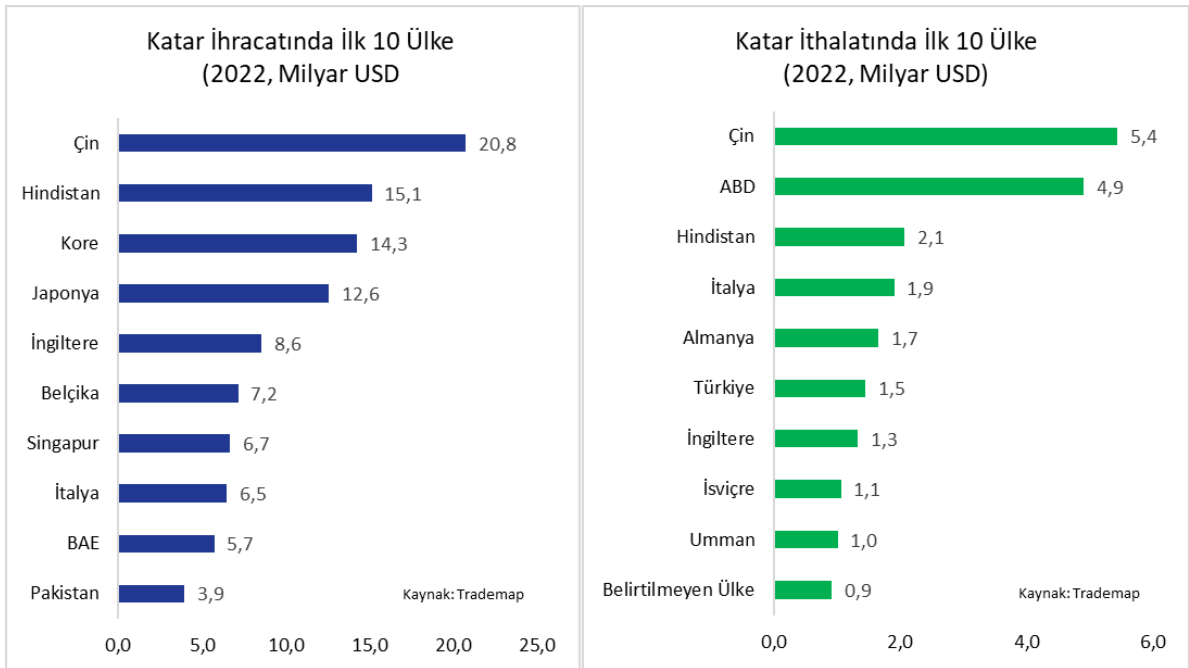

KATAR BİLGİ NOTU

2022 yılı verilerine göre, Katar'ın önemli ihracat partnerleri arasında Çin %16 ile birinci sıradadır. Çin'i, Hindistan, Kore ve Japonya takip etmektedir. İthalatta da benzer şekilde Çin %16 pazar payına sahiptir. Çin'den sonra pazardan en fazla pay alan ülke %15 ile ABD'dir.

Türkiye'nin Katar ithalatından aldığı pay incelendiğinde 2018 yılında yüzde 4,1 olan pay %4,1 2021 yılında %3,7'ye gerilemiştir. 2022 yılında yeniden yükselişe geçerek %4,3'e ulaşmıştır.

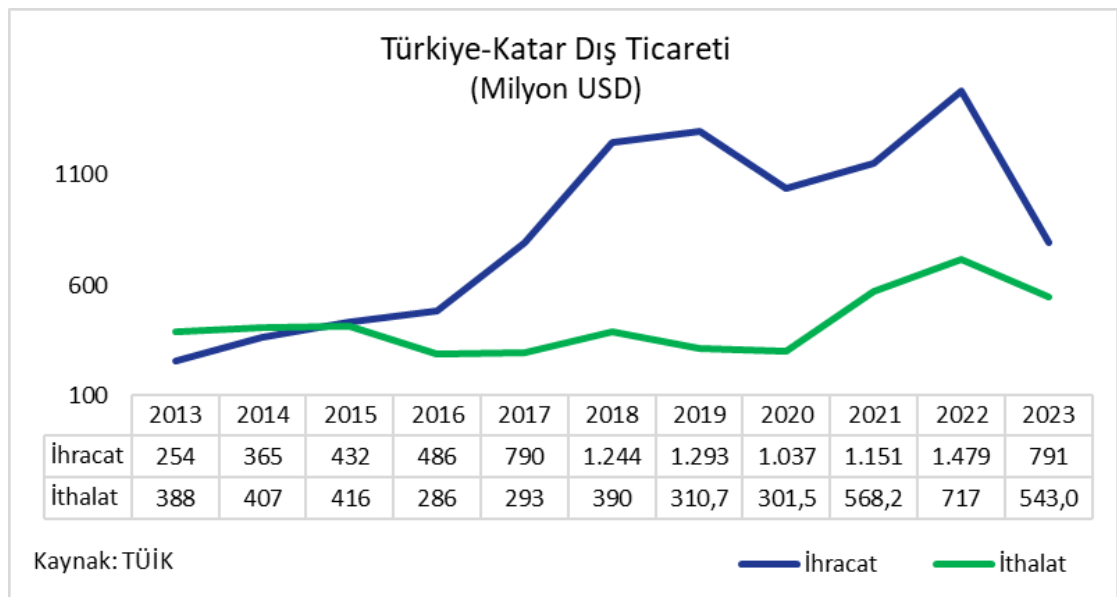

5. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARETİ

Türkiye'nin Katar'a olan ihracatı 2017 yılında 790 milyon USD iken 2018 yılında %57 artarak 1,2 milyar USD'ye yükselmiştir. Bu yıldan sonra Katar'a olan ihracatın 1 milyar USD üzerinde gerçekleşmesi ticaret hacmini rekor seviyelere taşımıştır. İthalat ise yıllar içerisinde istikrarını koruyarak ortalama 340 milyon USD seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında 1,1 milyar USD'ye çıkan ihracat 2022 yılında %29 artarak 1,4 milyar USD'ye yükselmiş aynı yılda ithalat ise 717 milyon USD'ye çıkarak son yılların en yüksek noktasına ulaşmıştır. Böylece, dış ticaret hacmi 2 milyar USD'yi aşarken dış ticaret fazlası ise 762 milyon USD'ye ulaşmıştır.

Ancak, 2023 yılında dış ticaret azalma eğilimine girmiştir. Katar'a olan ihracat bir önceki yıla kıyasla %47 azalarak 791 milyon USD'ye gerilemiştir. Bu gerilemede, Mobilyalar ihracatının %59 ve makinalar ihracatının %48 azalması etkili olmuştur. Buna ek olarak, 2022 yılında 135 milyon USD kadar ihraç edilen gemiler ürün grubunun 2023 yılında 1,9 milyon USD ihraç edilmesi bu düşüşün açıklayıcılarından olmuştur. İthalat ise önceki yıla kıyasla %24 azalarak 543 milyon USD'ye gerilemiştir. Bu azalışta, alüminyumdan eşya ithalatının %23 daralması etkili olmuştur. Böylece, 2023 yılında Katar ile olan dış ticaret hacmi 1,3 milyar USD'ye, Katar'a karşı verilen dış ticaret fazlası ise 248 milyon USD'ye gerilemiştir.

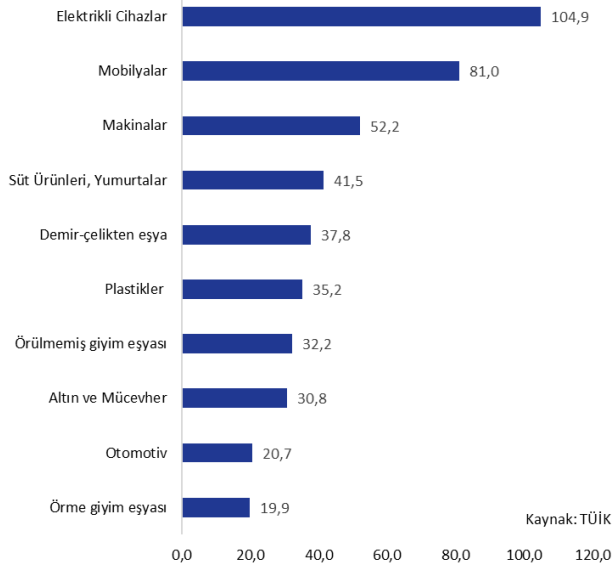
Ürün bazında bakıldığında, Türkiye'nin Katar'a ihraç ettiği başlıca ürünler arasında elektrikli cihazlar, mobilyalar ve makinalar yer almaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ihracatın %31'ini oluşturmaktadır. İthalatta ise, alüminyumdan eşya Katar'dan olan ithalatın %48'ini oluşturmaktadır. Bu sektörü, enerji ve plastikler sektörleri takip etmektedir.(Bu sektörler toplam ithalatın %38'ini oluşturmaktadır.)

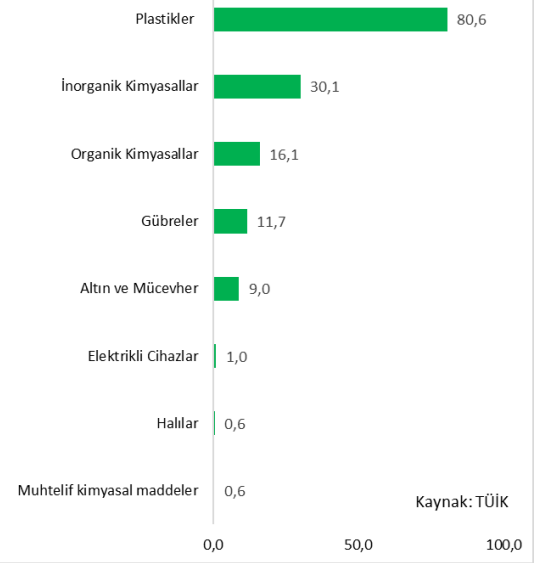
KATAR BİLGİ NOTU

Türkiye'nin Katar'a İhracatı
(ÖTS 2023, Milyon USD)

Türkiye'nin Katar'dan İthalatı
(ÖTS 2023, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     deikiletisim | deikint